

Terorizem je vedno bližje tudi Sloveniji

Svet pretresajo teroristični napadi, na udaru so tudi prestolnice Evropske unije. Uradne ocene pristojnih organov poudarjajo, da v Sloveniji vsaj za zdaj ni večje stopnje ogroženosti, kljub temu pa smo se odločili tudi v reviji Delo in varnost prispevati k preventivi pred najhujšimi možnimi izidi.

O tej temi smo se pogovarjali z varnostnim strokovnjakom mag. Marjanom Miklavčičem. Miklavčič je o temi terorizma nanizal nekaj dejstev, ki terjajo premislek vsake organizacije, tudi v smislu zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu za zaposlene. Poudaril je, da se napadi večinoma zgodijo tam, kjer je velika koncentracija ljudi, kar pomeni, da je tam ponavadi tudi varnostno osebje. Dobro usposobljeni varnostniki in varnostnice lahko v kritičnih primerih veliko pripomorejo k zmanjševanju posledic. V nadaljevanju zato predstavljamo nekaj osnovnih smernic za usposabljanje varnostnikov, za katere pa je pametno, da jih pozna vsakdo.

OSNOVNE SMERNICE

Varnostna grožnja v Sloveniji za teroristične napade je relativno nizka, vendar je pomembno razumevanje globalnih sprememb, globalne varnosti, nove ekonomije in zgodovine terorizma.

Vsekakor smo v Sloveniji bolj ogroženi kot pred petimi, desetimi leti. Ko smo vstopili v zvezo Nato, v Evropsko unijo, v koalicijo sil, ki se bori proti različnim oblikam ekstremizma, kamor spada tudi terorizem, smo postali v globalnem prostoru bolj

prepoznavni, aktivni in tudi ranljivi. Država z vstopom v koalicijo sil nosi tudi določene odgovornosti ter prevzame oblike nalog, ki jih izvaja v globalnem prostoru. Slovenija je sestavni del globalne skupnosti in trenutno je žal treba pričakovati, da se bodo napadi še dogajali.

Pojavne oblike terorizma so se spremenile. V preteklosti so bile bolj običajne nacionalne teroristične organizacije, kot recimo ETA v Španiji in IRA na Irskem, ki so delovale na lokalni ravni. V zadnjem času smo priča globalnemu terorizmu.

V podjetjih so varnostniki prvi, ki imajo ključne naloge pri preprečevanju kriznih dogodkov, tudi morebitnih napadov. Varnostnik mora biti pripravljen, da lahko pride do takšnega dogodka, in ga to ne sme presenetiti, da lahko učinkovito ukrepa.

Varnostnik mora biti do potankosti seznanjen z objektom, v katerem dela, in poznati mora vse varnostne protokole. Varnostnik, ki dobro pozna objekt in postopke, lahko opazi nenavadnosti. Zaznavanje sumljivih okoliščin in preprečevanje različnih dogodkov sta med njegovimi najpomembnejšimi nalogami. Med nenavadnosti štejemo med drugim tudi nenavadne predmete v prostoru in sumljivo ravnanje ljudi.

Varnostnik mora nenehno spremljati dogajanje, da bo lahko deloval ob kriznih situacijah. Komunicirati mora s sodelavci ter svetovati in opozarjati na urejanje pomanjkljivosti, ki jih opazi.

Pomembni varnostni načeli sta: ni svobode brez varnosti in absolutne varnosti ni.

Varnostnih ukrepov v podjetju ne smemo predimenzionirati – varnostnik ne sme nezakonito posegati v človekove pravice in svoboščine ali prekoračiti svojih pristojnosti in dolžnosti. Prav tako varnostnih tveganj v podjetju ne smemo podcenjevati.

Vseh situacij enostavno ni mogoče popolnoma predvideti, vendar se je potrebno nanje čim bolj pripraviti.

Med znanji in navodili, ki jih naj ima varnostno osebje, so pomembna naslednja:

- » ravnanje v primeru prejema sumljive pošiljke ali najdbe sumljivih predmetov,
- » ravnanje v primeru napada agresivnega posameznika,
- » ravnanje v primeru grožnje z bombo,
- » ravnanje v primeru zajetja talcev,
- » ravnanje v primeru terorističnega napada.

NAVODILA VARNOSTNEMU OSEBJU ZA RAVNANJE V PRIMERU TERORISTIČNEGA NAPADA

1. Pripravljenost

V ekstremnih primerih, med katere spada teroristični napad, se izkaže, kako nujno je odlično poznavanje varovanega območja in varnostnega načrta. Tako lahko varnostno osebje učinkovito ravna in poskrbi za umik ogroženih oseb. Varnostniki, ki se predhodno pripravijo na možne scenarije, bodo v dejanski situaciji hitreje in ustrezneje ukrepali. Varnostno osebje mora sicer ves delovni čas delovati preventivno, opazovati svojo okolico in če zazna nenavadnosti, kot so denimo zapuščeni predmeti ali sumljivo vedenje oseb, se hitro odzove skladno z varnostnim načrtom oz. navodili.

2. Hitro odzivanje

Hitreje, kot se varnostno osebje odzove, večja je možnost preživetja (njegova in ogroženih oseb). Odzivati se mora odločno in skladno s pripravljenim scenarijem.

3. V primeru eksplozije

V primeru napada z eksplozivnim telesom nemudoma poiščemo kritje ali ležemo na tla in si zaščitimo glavo. Varnostno osebje poziva vse prisotne osebe k enakemu ravnanju. Z doslednim izvajanjem vseh varnostnih postopkov (preventivno opazovanje okolice in nenavadnosti, hitro ukrepanje, ...) varnostno osebje poskuša preprečiti aktiviranje eksplozivne naprave. Če kljub temu pride do aktiviranja, obvešča center za obveščanje in varnostno-nadzorni center, nudi pomoč poškodovanim, opazuje okolico in posreduje informacije pristojnim službam ob njihovem prihodu.

Ob prejemu sumljive poštne pošiljke je potrebno zaščititi prostor in poskrbeti za ustrezno karanteno vseh, ki so prišli v stik s pošiljko.

V primeru strelskega napada varnostno osebje poziva ogrožene osebe k mirovanju, kar največkrat pomeni večjo možnost preživetja kot beg. Vendar: naloga varnostnikov je tudi, da odlično poznajo objekt, ki ga varujejo. Tako poznajo tudi možne izhode in pa zaščito pred strelci, denimo kovinske omare ali betonske stene. Tako lahko usmerijo ogrožene osebe na varno.

4. Strelski napad

V primeru strelskega napada varnostniki poiščejo kritje, tako da so čim manjša tarča, skriti napadalcem in zaščiteni pred strelci. K enakemu ravnanju pozivajo ogrožene osebe. Mirovanje največkrat pomeni večjo možnost preživetja kot beg. Napadalci največkrat merijo v premikajoče se osebe.

5. Umik

Za beg se odločimo, če okoliščine to dopuščajo. Varnostniki zagotovijo ustrezno razdaljo od ogroženega prostora s čim več ovirami, ki predstavljajo kritje, ter opozarjajo, naj se skupina ogroženih oseb čim hitreje razide – večje skupine so bolj ogrožene. Pozorni so na pojav napadalcev v umikajoči se skupini. Pomagajo slabotnim, starejšim, materam z otroki in ranjenim osebam. Preprečujejo umik v sredstva javnega prevoza zaradi nevarnosti bombe ali streljanja. Nadaljujejo z obveščanjem o dogajanju.

6. Nudenje pomoči drugim

Varnostno osebje s pomočjo drugim in spodbujanjem pomoči vpliva na ustrezen ter posledično hiter in varen umik z ogroženega območja. Preprečuje zastoje na poti umika (stopnišča, izhodi, prehodi med prostori ali objekti). Če je možen varen umik, nudi pomoč ostalim osebam (predvsem poškodovanim, ostarelim, staršem z otroki, otrokom, ranjenim). Osebe v skupini opozarja na nudenje pomoči drugim v skupini.

7. Obramba

Za obrambo se varnostno osebje odloči samo v skrajnem primeru, ko to zahtevajo in dopuščajo okoliščine. 60

Na naslednjih straneh v sodelovanju z družbo za varovanje Sintal objavljamo navodila za ravnanje v kritičnih situacijah. Poznavanje in upoštevanje napotkov lahko v kriznih razmerah reši vaše življenje ali življenje vaših sodelavcev oziroma obiskovalcev.

Kako ukrepati v primeru terorističnega napada

OPIŠANO RAVNANJE VAM LAHKO REŠI ŽIVLJENJE

V PRIMERU EKSPLOZIJE

- Nemudoma **poiščite kritje** ali **lezite na tla** in si **zaščitite glavo**. V tem položaju ostanite, dokler vam policija, varnostna služba ali gasilci ne **omogočijo varnega umika**. Upoštevajte, da je pogosto sprožena **druga eksplozija** v času, ko prvi ljudje priskočijo na pomoč poškodovanim ali ko menijo, da je nevarnost minila.

V PRIMERU STRELSKEGA NAPADA

UMIK

- Če niste v polju, ki je neposredno izpostavljeno strelom, **po najkrajši poti zapustite ogroženo območje**.
- Med umikom **nudite pomoč** oslabelem, starejšim, otrokom in ženskam.
- **Ne umikajte se v strnjeni gruči** (ki je lahka in privlačna tarča napadalcev).
- **Izogibajte se odprtemu prostoru** in iščite **ovire**, ki vas zakrivajo pred napadalci ter ščitijo pred strelji.
- O nevarnosti **obveščajte prihajajoče** in jim **preprečite pristop** v območje.

ZAŠČITA V OGROŽENEM OBMOČJU

- Če je mogoče, poiščite **prostor, ki vas zakriva** pred vidnim poljem napadalcev.
- **Lezite na tla** za trdnjše ovire (zid, kovinske omare in drugo masivno pohištvo), z rokami **zaščitite glavo**.
- Če je mogoče, **utišajte mobilni telefon in druge naprave**, ki bi z glasovi pritegnile pozornost napadalcev.
- Trudite se ostati **mirni** ter **pomirjujoče vplivajte** na osebe ob sebi. Kričanje, vpitje, glasen jok idr. pritegnejo pozornost napadalcev in s tem povečujejo vašo ogroženost.
- **Mirujte**, dokler se napadalci ne oddaljijo ali dokler vam varnega umika ne omogočita policija oziroma varnostna služba.

ZAŠČITA IZVEN OGROŽENEGA OBMOČJA

- Ko se zatečete v varen prostor, **zaklenite vrata** in **prednje postavite ovire**.
- **Lezite na tla, proč od steklenih površin**.
- V varnem prostoru **izkoristite dodatne elemente za zaščito pred strelji** (betonske stene, kovinske omare ...).
- **Izklopite zvok** vseh naprav, ki lahko izdajo vašo prisotnost (mobilni telefoni, tablični računalniki, predvajalniki glasbe, TV sprejemniki, računalniki ...) – izklopite tudi vibracijsko zvonjenje.
- **Izklopite svetlobna telesa** (luč, zasloni).

OPOZORILA

- Kadar prihajate na neznano območje ali objekte, se vedno prepričajte, kje so **požarni in drugi zasilni izhodi** ali **prehodi**, ki bodo omogočili varen umik, ter poiščite možne varne prostore in kotičke, kjer bi lahko ostali zakriti pred vidnim poljem napadalcev.
- Če ste **očividec nasilnih ali sumljivih dejanj**, takoj **obvestite policijo na št 113**. Ob napadu sporočite točno lokacijo, število napadalcev, vrsto napada – bombni, strelski, po možnosti sporočite vrsto oborožitve napadalcev).
- Ob prihodu policije **ne tecite proti policijskim vozilom** (policisti ne morejo razločiti, za koga gre).
- Ob bližanju policistom **držite roke dvignjene in razprte** (jasen znak, da ste neoboroženi in nenapadalni).
- **Ne iščite zaščite ob policistih in policijskih vozilih**, ki so prav tako tarča napadalcev. Vaša prisotnost lahko tudi ovira njihovo izvajanje varnostnih postopkov.
- S sredstvi mobilnih komunikacij na družabnih omrežjih ali internetu **ne objavljajte nepreverjenih, neresničnih ali paničnih obvestil** in **ničesar o aktivnosti policije in drugih varnostnih sil!**
- Spremljate **obvestila policije na družabnih omrežjih**: www.twitter.com/policijaSI ali www.facebook.com/policijaSI.

Policija
113

Gasilci /
Reševalci
112

Sintal
01 513
00 00

1 ČE JE MOGOČE, SE UMAKNITE

ČE NI MOGOČE

2 SKRIJTE SE IN ZAVARUJTE DOSTOP

3 OBVEŠČAJTE POLICIJO IN RAVNAJTE PO NJIHOVIH NAVODILIH

VIR: RÉAGIR EN CAS D'ATTAQUE TERRORISTE, VLADA REPUBLIQUE FRANÇAISE